

Основні наукові розробки
Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН за 2018 рік

№ з/п	Назва розробки	Коротка характеристика	Посилання
1	Заводська лінія Лідера 1926780 в українській червоно-рябій молочній породі великої рогатої худоби	Нова лінія створена шляхом внутрішньопородного розведення з використанням бугаїв-поліпшувачів за комплексом ознак зарубіжної і вітчизняної селекції. Первістки за надоєм за 305 днів лактації перевищували стандарт породи в середньому на +575 кг, а за кількістю молочного жиру і білка – на 26,0 та 22,0 кг відповідно.	https://abg-journal.com/index.php/journal/article/view/223 https://abg-journal.com/index.php/journal/article/view/223/214
2	Програма збереження генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин в Україні на 2017–2025 роки	Висвітлено стан і необхідність збереження генофонду сільськогосподарських тварин в Україні, класифіковано імпортні та вітчизняні породи за критеріями ризику, обґрунтовано мінімальні розміри стад зникаючих порід, визначено мінімальний розмір субсидій для повноцінного функціонування малочисельних порід, конкретизовано загальні методологічні підходи до оцінки специфіки вітчизняних генетичних ресурсів у тваринництві	Програма збереження генофонду локальних і зникаючих порід сільськогосподарських тварин в Україні на 2017–2025 роки / М. В. Гладій, Ю. П. Полупан, Д. М. Басовський [та ін.] – Суми, 2018. – 84 с. http://iabg.org.ua/images/stories/prog_zber.pdf
3	Сучасна організація аналізу видових особливостей поліморфізму та геномної нестабільності свиней та великої рогатої худоби за цито- та ДНК-маркерами	Викладено видові особливості поліморфізму та геномної нестабільності свиней і великої рогатої худоби за цито- та ДНК-маркерами. Розроблено класифікацію генетичних маркерів, історичний аспект їх використання як молекулярного інструменту для виявлення функціональної мінливості геному на різних рівнях їх структурної організації. Оцінено вплив генотоксичних факторів на цитогенетичні показники соматичного мутагенезу та поліморфізм популяцій за генами господарськи-корисних ознак.	http://iabg.org.ua/images/poltava_2018.pdf
4	Сучасна система організації відтворення поголів'я великої рогатої худоби	Висвітлено стан і перспективи розвитку вітчизняної м'ясної худоби, особливості їх біології відтворення та принципи отримання і вирощування худоби з	Наукові засади відтворення поголів'я великої рогатої худоби м'ясних порід / А.М. Угнівенко, Л.А. Коропець, С.Ю. Демчук,

		високою плодючістю.	Д.К. Носевич. - Київ : ЦП "Компринт", 2017. - 400 с. https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u249/monografiya_nauk.zasadi_vidtvorennya_2017.pdf
5	Організаційно-технологічні заходи формування та функціонування банку генетичних ресурсів тварин відповідно до міжнародних вимог	Здійснено наукове обґрунтування та реалізація комплексу теоретичних, методологічних і організаційно-технологічних заходів з вибору критеріїв оцінки та виявлення господарської і генетичної специфіки порід та індивідуальної молекулярно-генетичної характеристики тварин, що забезпечує створення окремих кріоколекцій генетичного матеріалу з визначеними генетичними особливостями, їх поповненню та забезпеченню функціонування Банку генетичних ресурсів тварин Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН.	Технологічна інструкція зі створення і формування ембріобанку та банку ДНК Банку генетичних ресурсів тварин / С. І. Ковтун, К. В. Копилов, М. В. Гладій, Л. В. Вишневський, П. А. Троцький, О. В. Щербак, П. П. Джус, О. В. Сидоренко, А. В. Шельов, А. Б. Зюзюн, Н. Б. Мохначова // Методичні рекомендації. – Чубинське : ІРГТ ім. М.В.Зубця, 2018. – 38 с. http://iabg.org.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=126&Itemid=68
6	Прогнозування племінної цінності бугаїв-поліпшувачів протягом тривалого зберігання та використання їхньої сперми в селекції	Запропонована методика розрахункового прогнозування рівня племінної цінності бугаїв на основі їх початкового значення. Подано стан і необхідність системного застосування оцінки мінливості та прогнозування рівня племінної цінності бугаїв-поліпшувачів за тривалого зберігання спермопродукції та використання її в селекції.	Кругляк, А. П. Мінливість та прогнозування племінної цінності бугаїв-поліпшувачів протягом тривалого зберігання та використання їхньої сперми в селекції (методичні рекомендації) / А. П. Кругляк, Т. О. Кругляк. - Чубинське, 2018. - 24 с. http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2018/201119.pdf
7	Методи підвищення репродуктивної здатності молочних корів	Висвітлено підходи до ефективного вирощування ремонтного молодняка, способи проведення штучного осіменіння корів і телиць, прийоми підготовки тварин до отелення та його проведення, ветеринарне забезпечення, запропоновано ряд способів і методів профілактики і лікування тварин з метою підвищення репродуктивної функції. Запропоновано найбільш об'єктивні показники для групової та індивідуальної оцінки тварин.	Методи підвищення репродуктивної здатності молочних корів : методичні рекомендації / С. В. Кузєбний, Г. С. Шарапа, С. Ю. Демчук, О. В. Бойко, Т. С. Плотко, Н. В. Шикова. – Чубинське, 2018. – 26 с. http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2018/100918.pdf https://abg-journal.com/index.php/journal/article/view/185/1

			77
8	ДСТУ 8757:2018 Сперма бугаїв нативна. Методи біохімічних досліджень	Розроблено Державний стандарт України «Сперма бугаїв нативна. Методи біохімічних досліджень»	ДСТУ 8757:2018 Сперма бугаїв нативна. Методи біохімічних досліджень / розроб. : Технічний комітет стандартизації "Тваринництво: технології, племінна справа та відтворення" (ТК 158), Ін-т розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН. – 2018. – 13 с. http://www.leonorm.lviv.ua/P/NL_DOC/2018/Nak_29.htm http://csm.kiev.ua/nd/nd.php?b=1&l=12547
9	Цитологічні методи дослідження сперматогенезу бугаїв-плідників	Узагальнено основні теоретичні положення і підходи щодо організації і проведення робіт з цитогенетичного аналізу статевих клітин плідників сільськогосподарських тварин.	Цитологічні методи дослідження сперматогенезу бугаїв-плідників : методичні рекомендації / В. В. Дзіцюк, О. Є. Гузеватий. – Чубинське, 2018. – 31 с. http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2018/04_1219.pdf http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E%3D%21NBUV\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3D%D0%9F60-344\$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20
10	Оцінювання ступеню прояву захисної поведінки бджолиних сімей української степової породи	Розроблено методику розрахунку ступеню злобливості бджіл на рівні бджолиної сім'ї у кількісних показниках, що дозволить отримати додаткові статистичні параметри деталізації стандарту породи, внести до нього відповідні корективи з метою отримання масиву бджіл з бажаними ознаками зниженої агресивності без втрати медопродуктивних якостей. Визначено методичні засади визначення етологічних ознак бджіл української степової популяції.	Методичні рекомендації з оцінювання ступеню прояву захисної поведінки бджолиних сімей української степової породи / О. І. Метлицька, О. А. Міщенко, М. Д. Палькіна ; НААН України, Ін-т розведення і генетики тварин ім. М. В. Зубця, ННЦ "Ін-т бджільництва ім. П.І. Прокоповича. – Чубинське, 2018. – 22 с. http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2018/0312_19.pdf

11	<p>Методичні рекомендації із застосування генетичної та біотехнологічної оцінки біоматеріалу за тривалого його зберігання</p>	<p>Узагальнено методичні підходи щодо застосування генетичної та біотехнологічної оцінки біоматеріалу за тривалого його зберігання. Наведені способи оцінки ембріонів сірої української породи за молекулярногенетичними методами. Розглянуті особливості використання біоматеріалу, який тривалий час зберігається в рідкому азоті. Д</p>	<p>Методичні рекомендації із застосування генетичної та біотехнологічної оцінки біоматеріалу за тривалого його зберігання / О. В. Щербак, С. І. Ковтун, А. Б. Зюзюн, П. А. Троцький. - Чубинське, 2018. - 24 с. http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2019/091219.pdf http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E%3D%21NBUV%\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3D%D0%9F60-344%\$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20</p>
12	<p>Оптимізація нанобіоматеріалом на основі високодисперсного кремнезему та рафінози середовищ для культивування in vitro гамет та ембріонів свиней</p>	<p>Узагальнено методичні підходи щодо підвищення ефективності методики отримання дозрілих поза організмом ооцитів свиней та формування ембріонів за умови використання нанобіоматеріалу ВДК/рафіноза. Запропоновані нові підходи до підвищення життєздатності деконсервованих еякульованих сперматозоїдів кнурів з використанням нанобіоматеріалів відповідно до «Інструкції із штучного осіменіння свиней» (Наказ Міністерства аграрної політики України від 13.12.2002 № 395) та ДСТУ 3070-95 «Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин. Терміни та визначення».</p>	<p>Методичні рекомендації з оптимізації нанобіоматеріалом на основі високодисперсного кремнезему та рафінози середовищ для культивування in vitro гамет та ембріонів свиней / С. І. Ковтун, О. В. Щербак, А. Б. Зюзюн, П. А. Троцький. - Чубинське, 2018. - 24 с. http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2018/050918.pdf http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21FMT=JwU_B&S21ALL=%28%3C.%3E%3D%21NBUV%\$%3C.%3E%29%2A%28%3C.%3EU%3D%D0%9F65-3%\$%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=TIPVID&S21SRD=DOWN&S21STN=1&S21REF=10&S21CNR=20</p>

Основні наукові розробки
Інституту розведення і генетики тварин імені М.В.Зубця НААН за 2019 рік

№ з/п	Назва розробки	Коротка характеристика	Посилання
1	Метод оцінки активності ядерцеорганізуючих районів у хромосомах тварин молочних порід великої рогатої худоби і її зв'язок із продуктивністю	Виявлено активні райони ядерцевих організаторів у шести хромосомах каріотипу досліджених буйволів — 3, 4, 6, 21, 23, 24. Показано, що Ag-метод фарбування може успішно застосовуватись в цитогенетичних дослідженнях тварин як метод оцінки функціонування генів рРНК для оцінки метаболічної активності організму, швидкої ідентифікації аберацій хромосом, зокрема транслокацій, в які залучені хромосоми з ядерцеорганізуючими районами. Перспективним є дослідження поліморфізму ЯОР сільськогосподарських тварин на молекулярному рівні і співставлення його із показниками їх продуктивності.	http://aminbiol.com.ua/index.php/ua/arkhiv/118-bt-20-4-2018/1018-polimorfizm-yadertseorganizuyuchikh-rajoniv-khromosom-bujvola-richkovogo-bubalus-bubalis-1 https://link.springer.com/article/10.3103/S009545272002005X
2	Сучасна організація підбору бугаїв до маточного поголів'я у молочному скотарстві	Висвітлено стан і необхідність дотримання основних сучасних принципів підбору бугаїв у створенні генеалогічної структури стад великої рогатої худоби, встановлення споріднених зав'язків між бугаями, складення підбору бугаїв у ручному та комп'ютерному режимах.	http://iabg.org.ua/images/M_images/recommen2019.pdf
3	Методика розрахунку племінної цінності бугаїв, корів та молодняку і відбору їх за селекційними індексами	Викладено методику розрахунку племінної цінності бугаїв, корів і молодняку великої рогатої худоби молочних і молочно-м'ясних порід, їх відбору за селекційними індексами.	http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2019/051219.pdf
4	Рекомендації щодо аналізу і контролювання селекційного процесу в стадах великої рогатої худоби дослідних господарств мережі НААН та	Подано настанови щодо проведення аналізу і контролю стану селекційного процесу в стадах великої рогатої худоби дослідних господарств мережі НААН.	http://digest.iabg.org.ua/arhiv

	раціонального використання генетичних ресурсів		
5	Інноваційна технологія виробництва і використання кормових добавок рибного і тваринного походження	Розроблено малогабаритний пристрій (роторний апарат) для виробництва комбінованих енергопротеїнових кормових добавок з нехарчових відходів переробки риби та забою птиці.	https://agrovisnyk.com/index.php/agrovisnyk/article/view/806
6	Рекомендації з підбору бугаїв до маточного поголів'я у молочному скотарстві	У рекомендаціях детально викладено основні принципи підбору, встановлення споріднених зв'язків між бугаями, складання підбору у стаді в ручному режимі та за допомогою програмного засобу «СУМС ІНТЕСЕЛ ОРСЕК». Рекомендації спрямовані на запобігання незапланованих близьких інбридингів (аж до кровозмішування) і не поширення генетичних дефектів у господарствах, які розводять молочну худобу.	http://digest.iabg.org.ua/images/digest/2019/070819.pdf